

Iako je još daleke 1937. godine Petar Lučić-Roki izveo prvi uspon u Kozjaku, interes za ovim oblikom djelovanja zapravo počinje 1948. godine kada član društva Ivo Marović odlazi na alpinistički kurs u organizaciji PSH. Godine 1949. imenovan je referentom za alpinizam u PD Mosor, ali nedostaje opreme za djelovanje. Uz podršku starijih članova društva grupa mladih članova počinje 1950. godine alpinističko djelovanje. Te godine izveden je prvenstveni alpinistički uspon, nazvan Bršljanov smjer, u Kozjaku, pod vodstvom slovenskog alpinista Cveka. U to vrijeme Stanko Gilić i Joško Gerželj penju neovisno o ostalima po Kozjaku i Mosoru i kasnije im se priključuju.

U nedostatku opreme vježba se na Marjanu, a desetak članova tijekom 1953. i 1954. godine uz pomoć Branka Lukšića izvodi uspone po Kozjaku. Krajem travnja 1955. godine članovi PDS Velebit iz Zagreba drže u Splitu 8-dnevni alpinistički tečaj kojem je nazočno deset mosoraša. Predavanja su održavana u prostorijama društva, usponi po Kozjaku, a u Velikoj Paklenici završni penjački logor na kojem je ispenjan prvenstveno Splitski smjer. Poslije tečaja formiran je Alpinistički pododsjek.

Broj članova se povećava i penju se prvenstveni smjerovi po Kozjaku, Mosoru i Biokovu. Uzima se učešća na alpinističkim logorima na Magliću i Velebitu, te zimskim na Velebitu i slovenskim Alpama. Kvalitetnim usponima ističu se Vlado Jelaska, Stanko Marincic i drugi, a najveći uspjeh postignut je 1957. godine kada Boris Kambic i Boris Kulic penju prvenstveno Mosoraški smjer, V° teškoce u središnjem dijelu Anica kuka u Velikoj Paklenici. Bila je to potvrda nadarenosti Bacija i Malca, kako su ih zvali, ali i rezultat kvalitetnog rada tadašnje generacije mosorovih alpinista.

Dozvolom Komisije za alpinizam PSH 1958. godine pododsjek se osamostaljuje i formira Alpinistički odsjek. U narednim godinama aktivnost je promjenjiva. Neki članovi odlaze zbog studija ili posla u druge gradove, ali ipak dolaze mladi koji stasaju u kvalitetan alpinistički kadar. Godine 1960. četiri člana osvajaju najviši vrh Europe Mont Blanc, visok 4807 m (Boris Kulic, Ivo Boko, Nikša Vucetic i Zvonko Kovac).

Stice se iskustvo na alpinističkim tečajevima na Velebitu, alpinističkom logoru u Tamaru u Sloveniji, te usprkos nedostatku opreme, izvode usponi najviših teškoca u Kozjaku, Mosoru, Biokovu, V. Paklenici, Kleku, Mojstrovci i Triglavu. U Dolomitima je ispenjano 12 smjerova VI° teškoce, među kojima Eggerov smjer u Cima Picolla. Član Stanko Gilic ispenjao je 1966. godine zajedno sa velebitaškim kolegama prvenstveni smjer Klin (VI°) u V. Paklenici.

Nabavkom neophodne penjacke opreme aktivnost se pojačava, pa svake godine ima sve više ispenjanih smjerova i to ne samo u okolici Splita, već po Velebitu, Troglavu, Kleku, Prenju, Maglicu, Durmitoru i Julijskim Alpama, a rade se i skijaške ture po Kamešnici, Plješivici, M. i V. Kapeli, Bjelašnici i Treskavici. Zatim se odlazi i u inozemstvo gdje se izvode usponi i osvajaju vrhovi područja Grossglocknera, Mont Blanca, Matterhorna, itd. 1967. godine održava se alpinistička škola, koju završava 12 polaznika, pod vodstvom Vinka Maroevica. Od tada do danas se uglavnom kontinuirano održavaju alpinističke škole što je značajno utjecalo na kvalitetu djelovanja i razvoj Alpinističkog odsjeka.

Članovi alpinističkog odsjeka ne zapostavljaju ni društveni rad, pa su uključeni i u druge

aktivnosti kao što su skijanje, izleti, predavanja, foto i gospodarska aktivnost.

Razvoj splitskog alpinizma i postignuti rezultati omogućavaju mosorašima sudjelovanje u alpinističkim ekspedicijama koje organiziraju planinarski savezi Hrvatske, Slovenije, Makedonije i bivše države Jugoslavije. Tri alpinističke ekspedicije organizirali su mosoraši samostalno.

Godine 1971. Nenad Culic je ucesnik 1. hrvatske alpinističke ekspedicije Grenland 71. Uspjeh postiže usponom kroz južnu stijenu do tada neosvojenog vrha Ingosfijelda. Na toj ekspediciji N.Culic osvaja prvenstveno jedan bezimeni vrh kojem daje naziv Mosor.

1973. godine organizira se 1. splitska alpinistička ekspedicija Spitzbergen 73, koja izvodi uspone na otocju Spitzbergen u području Kongs fjorda. Između ostalih uspona, prvenstveno osvaja vrh kojem daje naziv Mosor. Sudjelovali su Nenad Culic 73. voda ekspedicije, Vinko Maroevic, Ivo Kaliterna, Zoran Paniko, Ivo Kaštelancic, Boris Sirišcevic, Mario Ivanišević i Josip Ganza.

Na 6. jugoslavenskoj alpinističkoj ekspediciji Kavkaz 74, prilikom uspona u Križu Užbe, u velikoj ledenoj lavini smrtno su stradali naši članovi Nenad Culic i Ante Bedalov.

1975. godine Damir Filipovic ucesnik je 2. hrvatske alpinističke ekspedicije Ande 75. Tom prilikom Goran Gabric (tada u PK Split) osvaja vrh Aconcagua 6951 m.

2. splitska alpinistička ekspedicija Hindukush 75 postiže hrvatski rekord osvajanjem 7492 m visokog vrha Noshaq u Afganistanu. Na vrhu su mosorašku zastavu istakli Stipe Božic i Boris Sirišcevic. Još su sudjelovali Vinko Maroevic-voda ekspedicije, Ivo Kaliterna, Damir Filipovic, Mario Ivanišević, dr. Vedran Deletis i Josip Ganza, te iz PK Split Srdan Vrsalovic i Goran Gabric.

Godine 1979. na 3. hrvatskoj alpinističkoj ekspediciji Kenya 79 su mosoraši Edo Retelj i Nenad Pivac koji usponom u ledu kroz Diamond couloir potvrđuju svoje alpinističke vrijednosti.

Na 7. jugoslavenskoj alpinističkoj ekspediciji Everest 79 sudjeluje Stipe Božic i ponosito razvija mosorašku zastavu na vrhu svijeta, na 8848 m visokom Mount Everestu u Himalaji. Bilo je to prvenstvenim usponom preko do tada neosvojenog Zapadnog grebena.

1981. godine je Stipe Božic član 8. jugoslavenske alpinističke ekspedicije Lhotse 81.

Ekspedicija ne osvaja 8511 m visoki himalajski vrh, ali savladava 3300 m visoku, okomitu ledenu južnu stijenu.

Ana Mažar, Ante Bucan, Gorazd Barac i Nenad Pivac ucesnici su 4. hrvatske alpinističke ekspedicije Kavkaz 81. A.Bucan i N.Pivac osvajaju vrh Elbrus visok 5633 m, a naveza Mažar-Pivac sjeverozapadni greben Nakra Tau. Tom prilikom postavljena je spomen ploca hrvatskim alpinistima poginulim 1974. godine.

Na alpinističko-skijaškoj ekspediciji GSS PSH Kang Guru 82 u Himalaji, sudjeluju Stipe Božic i Nenad Pivac. S.Božic osvaja 6981 m visoki vrh Kang Guru i skijama se spušta do baze u podnožju.

1982. godine je Ana Mažar član jugoslavenske ženske alpinističke ekspedicije Pamir 82.

Osvajanjem 7495 m visokog Vrh komunističke postiže ženski hrvatski visinski rekord.

1983. godine organizira se 3. splitska alpinistička ekspedicija Manaslu 83. Cilj je bio 8156 m visoki vrh Manaslu. Nažalost ekspedicija je tragicno završila. U ledenoj lavini smrtno su stradali mosoraš Ante Bucan i slovenski alpinist Nejc Zaplotnik. Još su sudjelovali Vinko Maroevic-voda ekspedicije, Stipe Božic, Ivo Kaliterna, Boris Sirišcevic, dr. Igor Žuljan, Srecko Gregov, Ana Mažar, Edo Retelj, Gorazd Barac, Haso Feratovic, Ranko Božinovic, Gordan Francic, Tomislav Dugec, te slovenski alpinist Viktor Grošelj.

Slijedeće godine organizira se splitsko-ljubljanska alpinistička ekspedicija Manaslu 84. Kroz južnu stijenu na vrh su se u alpskom stilu popeli Stipe Božic i slovenski alpinist Viktor Grošelj.

Mali sastav ekspedicije još su sacinjavali Edo Retelj i slovenski alpinist Aleš Kunaver.

U 5. hrvatskoj alpinističkoj ekspediciji Fanske Gore '84 sudjelovali su Gordan Anić, Gorazd Barac i Edo Retelj. Izvedeni su brojni alpinistički usponi i osvojen vrh Cimtarga 5487 m.

Ana Mažar je članica jugoslavenske ženske himalajske ekspedicije Anapurna '86, ali vrh Južna Anapurna nije dosegnut jer su to onemogućavale vremenske neprilike.

Stipe Božić, Ivica Matković i Zdenko Mijančić odlaze 1987. godine u NP Yosemite - Kalifornija, gdje u cuvenoj stijeni El Capitan penju zahtjevan smjer Triple Direct. Još su penjali u stijenama Joshua Tree i Devils Tower.

1987. godine na jugoslavenskom alpinističkom pohodu Tjan Šan '87, ucesnik je Edo Retelj. Među izvedenim alpinističkim usponima ostvario je i nekoliko prvenstvenih uspona.

Na makedonskoj alpinističkoj ekspediciji Everest '89 Stipe Božić ponovo osvaja najviši svjetski i himalajski vrh Mount Everest, 8848 m. Ovog puta izveo je to preko Južnog sedla. Bilo je to deset godina nakon njegovog prvog uspona na Mount Everest.

1991. godine na slovenskoj alpinističkoj ekspediciji Kangchendzonga '91 Stipe Božić osvaja himalajski vrh Kangchendzonga, 8586 m, koji je po visini treći vrh na svijetu.

U 1992. godini Stipe Božić sudjeluje u slovenskoj alpinističkoj ekspediciji Anapurna '92. Cilj je uspon kroz južnu stijenu, ali se moralo odustati zbog vremenskih neprilika.

Još jedan veliki uspjeh Stipe Božić postiže osvajanjem drugog po visini svjetskog vrha K2 (Chogori), 8611 m, u slovenskoj alpinističkoj ekspediciji 1993. godine.

Stipe Božić je ucesnik slovenske himalajske ekspedicije Anapurna '95. Nije ispenjao vrh, ali je pomogao osvajanju istog.

1996. i 1997. godine Stipe Božić u sklopu projekta 7. vrhova svih kontinenata penje se na Aconcagua, Ojos del Salado, Mt. McKinley, Kilimanjaro, Mt. Kenya, Mt. Kosciuszko, Mt. Cook i Mount Vinson. Prilikom boravka na Antarktici, kroz visoku južnu stijenu, prvenstveno osvaja vrh visok 3150 m nazvavši ga Croatia.

1998. i 1999. godine Joško Božić je član hrvatskog tima na zahtjevnom i izuzetno napornom natjecanju Eco Challenge u Maroku i Patagoniji.

Svojim sjajnim alpinističkim uspjesima, Stipe Božić je 1999. godine dodao i uspjeh osvajanja Sjevernog pola sa slovenskim timom alpinista, a 2000. godine popeo se i na 5633 m visoki Elbrus.

2007. je Milena Šijan učestvovala u 1. hrvatskoj ženskoj himalajskoj ekspediciji na šesti po visini vrh na svijetu Cho Oyu (8201 m) i bila je nadomak uspjeha da se popne na vrh, ali je na toj ekspediciji stekla vrijedno himalajsko iskustvo koje joj je pomoglo da dvije godine kasnije 2009. u sastavu 2. ženske himalajske ekspedicije zakorači na krov svijeta - Mount Everest (8850 m). Time smo jedino planinarsko društvo u državi koje ima i muškog i ženskog člana s takvim uspjehom.

Vrhunski alpinistički rezultati postignuti na ovim ekspedicijama, pronosili su ime našeg društva, grada Splita i Hrvatske izvan granica Domovine.

Pročelnici Alpinističkog odsjeka od njegovog osnutka do danas bili su: Vlado Jelaska, Stanko Marinčić, Boris Kambić, Boris Kulić, Ferdo Ivančević, Uroš Nigojević, Frano Lukinović, Dražen Adam, Ante Dadas, Mirko Ceglec, Vinko Maroević, Đorđe Radovniković, Nenad Čulić, Ivo Kaliterna, Stipe Božić, Mićo Slišković, Nenad Pivac, Ana Mažar, Edvard Retelj, Ivica Piljić, Jasen Boko, Marin Alunić, Joško Božić, Milena Šijan, Aleksandar Nikolić, Ivan Skaramuza i Vedrana Jerić-Miloš.

G.G.